

Manifiesto de Guardamar

PREÁMBULO

El 10 de noviembre de 2009 se celebró en la Universidad Miguel Hernández de Elche la Jornada “Nuestras acequias: identidad y patrimonio heredado como clave de futuro”, donde destacó la experiencia de los regantes de las acequias de Nuevo México (EE.UU.), presentada por el profesor José A. Rivera, autor de *La Cultura de la Acequia*; unos regantes absolutamente comprometidos con la defensa, el mantenimiento y la puesta en valor sostenible de sus canales de riego, memoria viva de la colonización española y fundamento de la biodiversidad y de la personalidad cultural de las comunidades hispanas e indígenas en el corazón de Norteamérica.

El franco contraste del caso nuevomexicano con la situación de nuestros regadíos tradicionales y de los paisajes culturales que de ellos dependen, nuestras huertas históricas, motivó un debate constructivo e intenso. En él han participado en pie de igualdad expertos en patrimonio cultural y natural y representantes de organizaciones agrarias, de comunidades de regantes y de colectivos comprometidos con el desarrollo rural.

El fruto de la reflexión común es el manifiesto que a continuación se presenta.

MANIFIESTO DE GUARDAMAR

Reunidos el 24 de noviembre de 2009 en Guardamar del Segura, en los humedales del sur de Alicante, donde, después de vivificar nuestro territorio, desemboca el río Segura, cerca de donde lo hacen algunos de los principales azarbes del Baix Vinalopó y de la Vega Baja.

Sabedores de la importancia que para la sostenibilidad del medio ambiente, el territorio, la economía, la sociedad, la riqueza paisajística y las señas de identidad suponen las acequias, los azarbes y, en su conjunto, los sistemas de regadío tradicionales del sur valenciano, forjados a lo largo del último milenio.

Con el deseo de que los agentes sociales sin vinculación política, tanto a nivel colectivo como individual, se adhieran al manifiesto que queda depositado en la Asociación para el Desarrollo Rural del Campo de Elche.

Manifestamos:

Desde nuestro conocimiento del medio ambiente, la vida rural, su historia y su cultura, que constituyen un patrimonio ambiental y humano ingente, único en el mundo, ligado a un sistema de regadío de características singulares y fruto de una sabiduría hídrica multisecular.

Reconociendo la labor desarrollada por los agricultores durante siglos.

Sintiéndonos responsables de la conservación de este medio y de su transmisión a las generaciones futuras, a las que no podemos privar de esta herencia.

Associació per al Desenvolupament Rural del Camp d'Elx

Ante la constatación de la rápida degradación de estos enormes valores en los últimos años, como documentan abundantemente los estudios científicos y la misma percepción de los ciudadanos.

Constatando asimismo que las administraciones responsables no están siendo capaces de frenar este deterioro y recordando que, como establece nuestra Constitución en su artículo 45, toda política ambiental ha de basarse en la solidaridad colectiva, lo que requiere una reacción y la participación activa de la sociedad civil y de sus instituciones investigadoras, agrarias, ambientalistas y culturales.

Ante las perspectivas que se abren por los nuevos procesos de planificación emprendidos por las administraciones competentes consecuencia a su vez de las exigencias impuestas por directrices europeas como la Directiva Marco de Aguas o el Convenio Europeo del Paisaje.

Queremos hacer constar la necesidad urgente de:

- 1- Promover la defensa de la red de acequias y azarbes como elementos vertebradores del territorio, responsables del devenir histórico y de la forma de vida de las comarcas del sur de Alicante.
- 2- Mantener los sistemas de riego tradicionales como elementos clave para el medio ambiente, con la adecuada incorporación de técnicas y medios que permitan el sostenimiento de la vida agraria, compatibles con los usos agrícolas inmemoriales y con el desarrollo de una agricultura moderna, económica y ambientalmente sostenible.
- 3- Proteger y defender el paisaje rural como expresión de la interacción del hombre y su entorno, forjada durante el último milenio y cuya expresión por excelencia son los huertos de palmeras, el campo y la huerta del Baix Vinalopó y la Vega Baja del Segura.
- 4- Valorar y promover el conocimiento del medio rural, y fomentar la restauración del rico y variado patrimonio cultural asociado.
- 5- Reconocer los valores de la vida rural, y promover la defensa de los usos tradicionales agrícolas, ganaderos, cinegéticos y pesqueros sostenibles.
- 6- Fomentar actividades innovadoras, respetuosas con la vida rural, el paisaje y el medio ambiente, que permitan desarrollar de forma sostenible la economía y la sociedad rural.
- 7- Instar a las administraciones públicas a la implantación de estrategias, políticas e instrumentos que posibiliten el desarrollo rural sostenible de manera eficaz, eliminando los obstáculos administrativos existentes.

Manifest de Guardamar

PREÀMBUL

El 10 de novembre del 2009 tingué lloc a la Universitat Miguel Hernández d'Elx la Jornada "Les nostres séquies: identitat i patrimoni heretat com a clau de futur", on destacà l'experiència dels regants de les séquies de Nou Mèxic (EE.UU.), presentada pel professor José A. Rivera, autor del llibre *La Cultura de la Acequia*; uns regants absolutament compromesos amb la defensa, el manteniment i la posada en valor sostenible dels seus canals de reg, memòria viva de la colonització espanyola i fonament de la biodiversitat i de la personalitat cultural de les comunitats hispanes i indígenes al cor de l'Amèrica del Nord.

El franc contrast del cas noumexicà amb la situació dels nostres regadius tradicionals i dels paisatges culturals que d'ells depenen, les nostres hortes històriques, motivà un debat constructiu i intens. En ell han participat en peu d'igualtat experts en patrimoni cultural i natural i representants d'organitzacions agràries, de comunitats de regants i de col·lectius compromesos amb el desenvolupament rural.

El fruit de la reflexió comuna és el manifest que a continuació es presenta.

MANIFEST DE GUARDAMAR

Reunits el 24 de novembre de 2009 a Guardamar del Segura, a les zones humides del sud d'Alacant, on, després de vivificar el nostre territori, desemboca el riu Segura, a prop d'on ho fan alguns dels principals assarbs del Baix Vinalopó i del Baix Segura.

Sabedors de la importància que per a la sostenibilitat del medi ambient, el territori, l'economia, la societat, la riquesa paisatgística i els senyals d'identitat suposen les séquies, els assarbs i, en el seu conjunt, els sistemes de regadiu tradicionals del sud valencià, forjats al llarg de l'últim mil·lenni.

Amb el desig que els agents socials sense vinculació política, tant a títol col·lectiu com individual, s'adherisquen al manifest que queda dipositat en l'Associació per al Desenvolupament Rural del Camp d'Elx.

Manifestem:

Des del nostre coneixement del medi ambient, la vida rural, la seua història i la seua cultura, que constitueixen un patrimoni ambiental i humà ingent, únic en el món, lligat a un sistema de regadiu de característiques singulars i fruit d'una saviesa hídrica multiseular.

Reconeixent la tasca desenvolupada pels agricultors durant segles.

Sentint-nos responsables de la conservació d'aquest medi i de la seua transmissió a les generacions futures, a les que no podem privar d'aquesta herència.

Davant de la constatació de la ràpida degradació d'aquests enormes valors en els últims anys, com documenten abundantment els estudis científics i la mateixa percepció dels ciutadans.

Associació per al Desenvolupament Rural del Camp d'Elx

Constatant així mateix que les administracions responsables no estan podent frenar aquest deteriorament i recordant que, com estableix la nostra Constitució en el seu article 45, tota política ambiental ha de basar-se en la solidaritat col·lectiva, la qual cosa requereix una reacció i la participació activa de la societat civil i de les seues institucions investigadores, agràries, ambientalistes i culturals.

Davant les perspectives que s'obrin pels nous processos de planificació empresos per les administracions competents, conseqüència, al seu torn, de les exigències imposades per directrius europees com la Directiva Marc d'Aigües o el Conveni Europeu del Paisatge.

Volem fer constar la necessitat urgent de:

- 1- Promoure la defensa de la xarxa de séquies i assarbs com a elements vertebradors del territori, responsables de l'esdevenir històric i de la forma de vida de les comarques del sud d'Alacant.
- 2- Mantenir els sistemes de reg tradicionals com a elements clau per al medi ambient, amb l'adequada incorporació de tècniques i mitjans que permeten el sosteniment de la vida agrària, compatibles amb els usos agrícoles immemorials i amb el desenvolupament d'una agricultura moderna, econòmica i ambientalment sostenible.
- 3- Protegir i defensar el paisatge rural com a expressió de la interacció de l'home i el seu entorn, forjada durant l'últim mil·lenni, l'expressió per excel·lència de la qual són els horts de palmeres, el camp i l'horta del Baix Vinalopó i el Baix Segura.
- 4- Valorar i promoure el coneixement del medi rural, i fomentar la restauració del ric i variat patrimoni cultural associat.
- 5- Reconèixer els valors de la vida rural, i promoure la defensa dels usos tradicionals agrícoles, ramaders, cinegètics i pesquers sostenibles.
- 6- Fomentar activitats innovadores, respectuoses amb la vida rural, el paisatge i el medi ambient, que permeten desenvolupar de forma sostenible l'economia i la societat rural.
- 7- Instar a les administracions públiques a la implantació d'estratègies, polítiques i instruments que possibiliten el desenvolupament rural sostenible de manera eficaç, eliminant els obstacles administratius existents.